3. Veiledning til tjenestekategoriene

Eksport av tjenester (inntekt for den rapporterende enhet) og import av tjenester (utgift for den rapporterende enhet) skal klassifiseres i tråd med EUs produksjonsstandard, "Classification of Products by Activity" (CPA) som angitt i det etterfølgende. Merk at tjenesteeksport kan leveres til utlending i Norge (og ikke bare i utlandet), og at tjenesteimport kan leveres fra utlending i Norge (og ikke bare i utlandet), jf. punkt 2.4.2 - definisjon av innlending/utlending. Begrepet tjenester er nærmere forklart i punkt 2.1 og punkt 2.2.

I rapporteringen skal eksport og import av tjenester også fordeles på land. Landkodene som skal benyttes i rapporteringen er alfa-2-koden i ISO 3166. se punkt 6. Videre skal eksport og import av tjenester overfor utenlandske enheter i samme konsern trekkes ut som egne poster og rapporteres som henholdsvis "herav eksport av konserninterne tjenester" og "herav import av konserninterne tjenester" under de enkelte ordinære tjenestetyper.

Oversikt over oppbygging av CPA-kodene for rapportering av RA-0692		
Virksomhetsområde	**CPA-koder**	**Tjenestetyper**
Varer kjøpt og videresolgt i utlandet uten at varene har krysset norsk grense	000098	Kjøp av varer/materialer til bearbeiding og salg etter bearbeiding
	519000	Kjøp og videresalg av varer uten bearbeiding
Industrielle tjenester, leiearbeid og reparasjoner	000091 - 000099	Industrielle tjenester, leiearbeid og reparasjoner
Petroleumstjenester	112011 - 112012	Petroleumstjenester
Bygge- og anleggstjenester	450001 - 450002	Bygge- og anleggstjenester
Agenturhandel - provisjon, kommisjon og kantine- og cateringstjenester	511000	Agenturhandel – provisjon og kommisjon
	555210	Kantine- og cateringstjenester
Frakt- og transport	601010 - 601020	Jernbanetransport
	602100 - 602400	Annen landtransport
	603010	Rørtransport
	611010 - 611034	Sjøfart og kysttrafikk
	621010 – 622032	Lufttransport
	631110 - 634000	Tjenester tilknyttet transport og reisebyråvirksomhet
Post- og teletjenester	641110 – 642000	Post- og teletjenester
Hjelpetjenester vedrørende finanstjenester	651000	Gebyrer, provisjoner o.l. i forbindelse med finansielle tjenester
	672000	Hjelpetjenester til forsikring
Eiendomstjenester	702000 - 703000	Eiendomstjenester
Leie av transportmidler, maskiner og utstyr	710000	Leie av transportmidler, maskiner og utstyr
IT-tjenester	720000 – 726000	IT-tjenester
Forskning og utvikling (FoU) og Forretnings-, profesjons- og tekniske tjenester	730000	Forskning og utvikling (FoU)
	741100 - 748000	Forretnings-, profesjons- og tekniske tjenester
Øvrige virksomhetsområder	900000	Avfallshåndtering og andre miljøtjenester
	921000 – 927000	Fritidsaktiviteter, kulturelle tjenester og sport
	981000 - 989000	Andre tjenester

Varer kjøpt og videresolgt i utlandet uten at varene har krysset norsk grense	
CPA-kode	**Tjenestetype**
000098	**Kjøp av varer/materialer til bearbeiding i utlandet og salg av varer etter bearbeiding i utlandet**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for varer solgt i utlandet *etter* bearbeiding. Merk at varene ikke har krysset norsk tollgrense.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for kjøp av varer/materialer i utlandet for videre bearbeiding i utlandet. Varene/materialene har ikke krysset norsk grense. **Merk** at materialer som inngår i betalingen/faktureringen av bearbeidingstjenesten ikke skal inkluderes i denne posten, men føres på CPA 000099 nedenfor.
519000	**Kjøp og videresalg av varer i utlandet – Mellomhandel**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for videresalg av varer i utlandet, uten at varen har krysset norsk tollgrense. Merk at varen er ikke blitt bearbeidet.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for kjøp av varer i utlandet, uten at varen har krysset norsk tollgrense.
Industrielle tjenester, leiearbeid og reparasjoner	
000091	**Installasjon og montering**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for installasjons- og monteringsarbeid, omfatter også arbeid utført for utenlandske foretak i eget konsern. Betaling for materialer som inngår i arbeidet tas også med. **Merk:** Foretak innen oljenæringen skal benytte CPA-kode 112012 nedenfor.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for installasjons- og monteringsarbeid, omfatter også arbeid utført på oppdrag fra utenlandske foretak i eget konsern. Betaling for materialer som inngår i arbeidet tas også med. **Merk:** Foretak innen oljenæringen skal benytte CPA-kode 112012 nedenfor.
000092	**Reparasjon og vedlikehold**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for reparasjons- og vedlikeholdsarbeid, omfatter også arbeid utført for utenlandske foretak i eget konsern. Betaling for materialer som inngår i arbeidet tas også med. **Merk:** Foretak innen oljenæringen skal benytte CPA-kode 112012 nedenfor.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for reparasjons- og vedlikeholdsarbeid, omfatter også arbeid utført på oppdrag fra utenlandske foretak i eget konsern. Betaling for materialer som inngår i arbeidet tas også med. **Merk:** Foretak innen oljenæringen skal benytte CPA-kode 112012 nedenfor.
000093	**Ombygging og utrusting utført av/for andre**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for ombyggingsarbeid, omfatter også arbeid for utenlandske foretak i eget konsern. Betaling for materialer som inngår i arbeidet tas også med. **Merk:** Foretak innen oljenæringen skal benytte CPA-kode 112012 nedenfor.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for ombyggingsarbeid, omfatter også arbeid utført av utenlandske leverandører på oppdrag fra utenlandske foretak i eget konsern. Betaling for materialer som inngår i arbeidet tas også med. **Merk:** Foretak innen oljenæringen skal benytte CPA-kode 112012 nedenfor.
000099	**Bearbeiding av varer på kontraktbasis og andre industrielle tjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for bearbeiding av varer. Foretaket som utfører bearbeidingstjenesten eier ikke de aktuelle varene. Eksempler på bearbeidingstjeneste kan være produksjon, montering, merking, pakking og andre industrielle tjenester.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for bearbeiding av varer i utlandet. Foretaket som utfører bearbeidingstjenesten eier ikke de aktuelle varene. Eksempler på bearbeidingstjeneste kan være produksjon, montering, merking, pakking og andre industrielle tjenester.

Petroleumstjenester	
CPA-kode	**Tjenestetype**
112011	**Boretjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for boring av lete-, avgrensnings- og produksjonsbrønner. **OBS** Operasjonell leasing av flyttbare installasjoner og maskinelt utstyr føres på CPA 710000 «Leie av transportmidler, maskinelt utstyr».
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for boring av lete-, avgrensnings- og produksjonsbrønner. **OBS** Operasjonell leasing av flyttbare installasjoner og maskinelt utstyr føres på CPA 710000 «Leie av transportmidler, maskinelt utstyr».
Petroleumstjenester, forts	
112012	**Andre tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester direkte tilknyttet olje- og gassutvinning, bl.a. montering og demontering av boretårn. **Merk:** Tjenester tilknyttet forundersøkelser så som bl.a. seismiske tjenester føres under CPA-kode 742000 "Tekniske konsulenttjenester herunder ingeniør- og arkitekttjenester". Rørtransport føres under CPA-kode 603010 "Rørtransport". Slepetjenester, offshore forsyning og andre offshoretjenester tilknyttet sjøtransport skal ikke føres her, men på kodene 611020 "Godstransport til sjøs" eller 611034 "Utleie av sjøfartøy med besetning for godstransport". **OBS** Operasjonell leasing av flyttbare installasjoner og maskinelt utstyr føres på CPA 710000 «Leie av transportmidler, maskinelt utstyr».
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester direkte tilknyttet olje- og gassutvinning, bl.a. montering og demontering av boretårn. **Merk:** Tjenester tilknyttet forundersøkelser som bl.a. seismiske tjenester føres under CPA-kode 742000 "Tekniske konsulenttjenester herunder ingeniør- og arkitekttjenester". Rørtransport føres under CPA-kode 603010 "Rørtransport". Utgifter i forbindelse med drift av slepetjenester, offshoreforsyning og andre offshoretjenester skal ikke føres her, men på 632210 ”Tjenester tilknyttet sjøtransport, utenom passasjer- eller godsfrakt” – eller annen egnet kode. **OBS** Operasjonell leasing av flyttbare installasjoner og maskinelt utstyr føres på CPA 710000 «Leie av transportmidler, maskinelt utstyr».
Bygge- og anleggstjenester	
450001	**Bygge- og anleggsvirksomhet knyttet til bygging av faste installasjoner (veier, damanlegg og annen fast infrastruktur) i utlandet**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester, materialer og varer som inngår i prosjektet, inkludert utleie av anleggsmaskiner og -utstyr med mannskap. **OBS!** Dette produktet skal ikke benyttes ved bygging av flytende materiell (mobile konstruksjoner); skip, plattformer, rigger og lignende da slike konstruksjoner er å anses som varer og derfor ikke omfattes av denne undersøkelsen.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører/underentreprenører for tjenester, materialer og varer som inngår i prosjektet, inkludert leie av anleggsmaskiner og -utstyr med mannskap. **OBS!** Dette produktet skal ikke benyttes ved bygging av flytende materiell (mobile konstruksjoner); skip, plattformer, rigger og lignende da slike konstruksjoner er å anses som varer og derfor ikke omfattes av denne undersøkelsen.
450002	**Bygge- og anleggsvirksomhet knyttet til bygging av faste installasjoner (veier, damanlegg og annen fast infrastruktur) i Norge**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester, materialer og varer som inngår i prosjektet, inkludert utleie av anleggsmaskiner og -utstyr med mannskap. **OBS!** Dette produktet skal ikke benyttes ved bygging av flytende materiell (mobile konstruksjoner); skip, plattformer, rigger og lignende da slike konstruksjoner er å anses som varer og derfor ikke omfattes av denne undersøkelsen.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører/underentreprenører for tjenester materialer og varer som inngår i prosjektet, inkludert utleie av anleggsmaskiner og -utstyr med mannskap. **OBS!** Dette produktet skal ikke benyttes ved bygging av flytende materiell (mobile konstruksjoner); skip, plattformer, rigger og lignende da slike konstruksjoner er å anses som varer og derfor ikke omfattes av denne undersøkelsen.

Agenturhandel – Provisjon, kommisjon - Kantine- og cateringtjenester	
CPA-kode	**Tjenestetype**
511000	**Provisjon og kommisjon**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for kommisjons- og agenturvirksomhet i samband med varehandel.
	Utgift: Som import føres all provisjon og kommisjon betalt til utenlandske leverandører for kommisjons- og agenturvirksomhet i samband med varehandel.
555210	**Kantine- og cateringstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for mat- og serveringstjenester levert utenlandske skip, fly etc. i utlandet, eller til utlendinger i Norge
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for leveranse av mat- og serveringstjenester til norske skip, fly etc. i utlandet. **Ikke inkludert er forpleiningstjenester** i samband med offshore petroleumsvirksomhet, eller utleie av boligplattformer. Disse føres under CPA-kode 710000 "Leie av transportmidler, maskiner og utstyr".
Frakt- og transporttjenester	
Jernbanetransport	
601010	**Passasjertransport med jernbane**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av utenlandske passasjerer til/fra Norge og i utlandet med jernbane.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for transport av norske passasjerer til/fra Norge og i utlandet med jernbane.
601020	**Godstransport med jernbane**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av gods med jernbane.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for transport av gods med jernbane i utlandet.
Annen landtransport	
602100	**Passasjertransport med rutebil**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av utlendinger til/fra Norge og i utlandet med rutebil.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for transport av nordmenn med rutebil i utlandet.
602300	**Passasjertransport på vei utenom rutebil**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av utlendinger til/fra Norge og i utlandet på vei utenom rutebil.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for transport av nordmenn i utlandet på vei utenom rutebil.
602400	**Godstransport på vei**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for godstransport på vei
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for godstransport på vei
Rørtransport av olje og gass	
603010	**Rørtransport**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av olje og gass i hovedledningssystemet fra utvinningssted via terminal.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for transport av olje og gass i hovedledningssystemet fra utvinningssted via terminal.
Sjøfart og kysttrafikk	
611010	**Passasjertransport til sjøs**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av utenlandske passasjerer til/fra Norge og i utlandet .
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for transport av nordmenn til sjøs i utlandet.

Frakt- og transporttjenester, forts	
CPA-kode	**Tjenestetype**
611020	**Godstransport til sjøs**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for godstransport til sjøs.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for godstransport til sjøs.
611033	**Utleie / leie av sjøfartøy med besetning for passasjertransport**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med utleie av norsk sjøfartøy med besetning for passasjertransport.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med leie av utenlandsk sjøfartøy med besetning for passasjertransport.
611034	**Utleie / leie av sjøfartøy med besetning for godstransport**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med utleie av norsk sjøfartøy med besetning for godstransport.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med leie av utenlandsk sjøfartøy med besetning for godstransport.
Lufttransport	
621010	**Passasjertransport med rutefly**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av utenlandske passasjerer med rutefly til/fra Norge og i utlandet.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for transport av nordmenn med rutefly i utlandet.
621020	**Godstransport med rutefly**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for godstransport med rutefly.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for godstransport med rutefly.
622010	**Passasjertransport med luftfartøy utenom rutefly**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for transport av utlendinger til/fra Norge og i utlandet med luftfartøy utenom rutefly.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for transport av nordmenn i utlandet med luftfartøy utenom rutefly.
622020	**Godstransport med luftfartøy utenom rutefly**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for godstransport til/fra Norge og i utlandet med luftfartøy utenom rutefly.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for godstransport til/fra Norge og i utlandet med luftfartøy utenom rutefly.
622031	**Utleie / leie av luftfartøy med besetning for passasjertransport**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med utleie av norsk luftfartøy med besetning for passasjertransport.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med leie av utenlandsk luftfartøy med besetning for passasjertransport.
622032	**Utleie / leie av luftfartøy med besetning for godstransport**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med utleie av norsk luftfartøy med besetning for godstransport.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med leie av utenlandsk luftfartøy med besetning for godstransport.
Tjenester tilknyttet transport og reisebyråvirksomhet	
631110	**Lasting og lossing av varegods**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for støtte- og hjelpetjenester ved lasting og lossing tilknyttet transport av gods.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for støtte- og hjelpetjenester ved lasting og lossing tilknyttet transport av gods.

Frakt- og transporttjenester, Tjenester tilknyttet transport og reisebyråvirksomhet forts	
CPA-kode	**Tjenestetype**
631210	**Lagring av varegods**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for støtte- og hjelpetjenester ved lagring tilknyttet transport av gods.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for støtte- og hjelpetjenester ved lagring tilknyttet transport av gods.
632110	**Tjenester tilknyttet jernbanetransport, utenom passasjer- og godsfrakt**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for andre tjenester tilknyttet jernbanetransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler, jernbanestasjoner mv. Omfatter også redningstjenester.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for andre tjenester tilknyttet jernbanetransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler, jernbanestasjoner mv. Omfatter også redningstjenester.
632120	**Tjenester tilknyttet veitransport, utenom passasjer- og godsfrakt**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for andre tjenester tilknyttet veitransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler mv. Omfatter også redningstjenester.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for andre tjenester tilknyttet veitransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler mv. Omfatter også redningstjenester.
632210	**Tjenester tilknyttet sjøtransport, utenom passasjer- og godsfrakt**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for andre tjenester tilknyttet sjøtransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler, havne- og kaianlegg, sluser og kanaler mv. Omfatter også slepebåtvirksomhet i havner inkl. buksering, fyr og lostjenester og redningstjenester.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for andre tjenester tilknyttet sjøtransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler, havne- og kaianlegg, sluser og kanaler mv. Omfatter også slepebåtvirksomhet i havner inkl. buksering, fyr og lostjenester og redningstjenester.
632310	**Tjenester tilknyttet lufttransport, utenom passasjer- og godsfrakt**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for andre tjenester tilknyttet lufttransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler mv. Omfatter også drift av lufthavner og redningstjenester.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører for andre tjenester tilknyttet lufttransport utenom passasjer- og godsfrakt, som drift av gods- og transportterminaler mv. Omfatter også drift av lufthavner og redningstjenester.
633010	**Reisebyrå-, turistkontor- og reisarrangørtjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med organisering av pakketurer, formidling og bestilling av reisebilletter i forbindelse med utlendingers ferieopphold i Norge. Turistinformasjons og -guidevirksomhet. **Merk:** *Forretningsreiser skal ikke tas med.*
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med organisering av pakketurer, formidling og bestilling av reisebilletter i forbindelse med innlendingers ferieopphold i utlandet. Turistinformasjons og -guidevirksomhet**.** **Merk:** *Forretningsreiser skal ikke tas med.*
634000	**Annen transportformidling**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med godstransport, byråvirksomhet, skipsmegling og annen transportmegling / transportformidling, samt fortolling med mer.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med godstransport, byråvirksomhet, skipsmegling og annen transportmegling / transportformidling, samt fortolling med mer.

Post- og teletjenester	
CPA-kode	**Tjenestetype**
641110	**Posttjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med tjenester tilknyttet avhenting, transport og leveranse av brev, aviser, tidsskrift, brosjyrer, andre trykksaker, pakker og kolli.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med tjenester tilknyttet avhenting, transport og leveranse av brev, aviser, tidsskrift, brosjyrer, andre trykksaker, pakker og kolli.
641210	**Andre budtjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med tjenester tilknyttet avhenting, transport og leveranse av brev, aviser, tidsskrift, brosjyrer, andre trykksaker, pakker og kolli.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med tjenester tilknyttet avhenting, transport og leveranse av brev, aviser, tidsskrift, brosjyrer, andre trykksaker, pakker og kolli.
642000	**Telekommunikasjonstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med tjenester tilknyttet overføring av lyd, bilde og annen informasjon i form av kostnader til telefon, fax/telex, mobiltelefon, fremmedytelser/IT bistand (den delen som gjelder kommunikasjon), linjeleie, fastlinje, fastnett, elektroniske tjenester (den delen som gjelder kommunikasjon) mv. **Unntatt er**: Arbeid med software / generell IT som føres under IT-tjenester; CPA 720000 – 726000.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med tjenester tilknyttet overføring av lyd, bilde og annen informasjon i form av kostnader til telefon, fax/telex, mobiltelefon, fremmedytelser/IT bistand (den delen som gjelder kommunikasjon), linjeleie, fastlinje, fastnett, elektroniske tjenester (den delen som gjelder kommunikasjon) mv. **Unntatt er**: Arbeid med software / generell IT som føres under IT-tjenester CPA; 720000 – 726000.
Hjelpetjenester vedrørende finanstjenester	
651000	**Gebyrer, provisjoner, og honorarer overfor utlandet i forbindelse med finansielle tjenester**
	Inntekt: Som eksport føres alle gebyrer og avgifter, **utenom renter,** mottatt fra foretak, institusjoner og privatpersoner i utlandet knyttet til behandling av lånegarantier, kreditter, finansiell leasing og derivater, betalingstransaksjoner, rådgivningstjenester, kredittvurdering mv. **Merk:** Hjelpetjenester til forsikring rapporteres under CPA-kode 672000.
	Utgift: Som import føres alle gebyrer og avgifter, **utenom renter,** betalt til banker og finansielle foretak i utlandet knyttet til behandling av lånegarantier, kreditter, finansiell leasing og derivater, betalingstransaksjoner, rådgivningstjenester, kredittvurdering mv. **Merk:** Hjelpetjenester til forsikring rapporteres under CPA-kode 672000.
672000	**Hjelpevirksomhet for forsikring og pensjonsfond**
	Inntekt: Som eksport føres alle provisjoner og honorarer mottatt fra utenlandske kunder for forsikringsmegling/-formidling, forsikringsrådgivingstjenester, aktuartjenester, taksering og vurdering av skadeomfang, redningstjenester, etterforskning og andre tjenester nært knyttet til forsikring. **Merk:** Forsikringspremier, og -erstatninger skal ikke rapporteres som tjenester.
	Utgift: Som import føres alle provisjoner og honorarer betalt til utenlandske leverandører for forsikringsmegling/-formidling, forsikringsrådgivingstjenester, aktuartjenester, taksering og vurdering av skadeomfang, redningstjenester, etterforskning og andre tjenester nært knyttet til forsikring. **Merk**: Forsikringspremier, og -erstatninger skal ikke rapporteres som tjenester.
Eiendomstjenester	
702000	**Utleie / Leie av fast eiendom**
	Inntekt: Som eksport føres leieinntekt mottatt i forbindelse med utleie av fast eiendom i Norge til utlending på kortere basis - under ett år.
	Utgift: Som import føres leiekostnad betalt i forbindelse med leie av fast eiendom i utlandet på kortere basis - under ett år.
703000	**Eiendomsmegling, drift og forvaltning av eiendom**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med eiendomsmegling, drift og forvaltning av fast eiendom på oppdrag.
	Utgift: Som import føres alle betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med eiendomsmegling, drift og forvaltning av fast eiendom på oppdrag.

Leie av transportmidler, maskiner og utstyr (operasjonell leasing)	
CPA-kode	**Tjenestetype**
710000	**Utleie / leie av transportmidler og maskiner uten personell**
	Inntekt: Som eksport føres leieinntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med utleie av utstyr uten mannskap som for eksempel, plattformer, rigger, skip, fly og annet maskinelt utstyr. **Unntatt er** finansiell leasing etter IAS 17(IFRS16)/NRS 14. Leie av transportmidler og anleggsutstyr mv. med mannskap skal føres på CPA 611033 eller 611034 for skip og CPA 622031 eller 622032 for fly.
	Utgift: Som import føres leiekostnad i forbindelse med leie av utstyr uten mannskap som for eksempel plattformer, rigger, skip, fly og annet maskinelt utstyr. Leiekostnader for leierettigheter som balanseføres etter innføring av IFRS16, men som ikke ville blitt balanseført etter reglene i IAS 17 skal inkluderes. **Unntatt er** finansiell leasing etter IAS 17/NRS 14. Leie av transportmidler og anleggsutstyr med mannskap skal føres på CPA 611033 eller 611034 for skip og CPA 622031 eller 622032 for fly.
IT-tjenester er spesifisert i CPA-kodene 720000 – 726000 nedenfor. **Merk** at standardprogramvare (software) ikke er definert som tjeneste, men er klassifisert som vare.	
720000	**IT-relaterte lisensavgifter**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med tilgang til - og bruk av - programvare og datatjenester, også hvor dette er levert over internett. Eksempler er kostnader til operativsystem, produktivitetsprogramvare (office, grafikk etc), CRM/kundesystem, ERP-system (produksjon/økonomi/regnskap etc.) og også tjenesteleveranser fra «nettskytjenester»
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med tilgang til - og bruk av - programvare og datatjenester, også hvor dette er levert over internett. Eksempler er kostnader til operativsystem, produktivitetsprogramvare (office, grafikk etc), CRM/kundesystem, ERP-system (produksjon/økonomi/regnskap etc.) og også tjenesteleveranser fra «nettskytjenester»
721000	**IT-konsulenttjenester tilknyttet maskinvare**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med konsulenttjenester tilknyttet maskinvare (hardware)
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med konsulenttjenester tilknyttet maskinvare (hardware)
722000	**IT-konsulenttjenester tilknyttet system- og programvare**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til software, rekonstruksjon av programvare og data, bistand og assistanse vedrørende IT-ledelse/IT-styring, analyse, utforming/systemering og programmering av systemer, rådgivende og utførende virksomhet knyttet til utvikling, produksjon, anskaffelse og dokumentasjon av tilpasset programvare (inkl. operativsystem tilpasset kunden), vedlikehold av datasystemer, installasjon og andre kundestøttetjenester som for eksempel opplæring.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til software, rekonstruksjon av programvare og data, bistand og assistanse vedrørende IT-ledelse/IT-styring, analyse, utforming/systemering og programmering av systemer, rådgivende og utførende virksomhet knyttet til utvikling, produksjon, anskaffelse og dokumentasjon av tilpasset programvare (inkl. operativsystem tilpasset kunden), vedlikehold av datasystemer, installasjon og andre kundestøttetjenester som for eksempel opplæring.
723000	**IT-tjenester tilknyttet databehandling**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med databehandlingstjenester som for eksempel. dataregistrering, datakontroll, beregninger og oppstillinger på time-share basis.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med databehandlingstjenester som for eksempel. dataregistrering, datakontroll, beregninger og oppstillinger på time-share basis.

IT-tjenester , forts	
CPA-kode	**Tjenestetype**
724000	**IT-tjenester tilknyttet drift av databaser**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med utforming av databaser, datalagring, formidlingstjenester vedr. data og databaser, internett søkeportaler mv. Tjenestene gjelder selve dataformidlingen**. Merk:** Tjenester knyttet til oppretting av tilganger til for eksempel. internett, telenett osv. føres under CPA-kode 642000 "Telekommunikasjonstjenester".
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med utforming av databaser, datalagring, formidlingstjenester vedr. data og databaser, internett søkeportaler mv. Tjenestene gjelder selve dataformidlingen**. Merk:** Tjenester knyttet til oppretting av tilganger til for eksempel. internett, telenett osv. føres under CPA-kode 642000 "Telekommunikasjonstjenester".
725000	**IT-tjenester tilknyttet vedlikehold og reparasjon av datamaskiner**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til vedlikehold og reparasjon av datamaskiner og tilknyttet (perifert) utstyr, drift av IT-tilbehør.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til vedlikehold og reparasjon av datamaskiner og tilknyttet (perifert) utstyr, drift av IT-tilbehør.
726000	**Andre IT-tjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til drift av web-hotell (utleie av plass på server til klients hjemmeside på Internett).
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til drift av web-hotell (utleie av plass på server til klients hjemmeside på Internett).
Forskning og utvikling (FoU) og forretnings-, profesjons- og tekniske tjenester	
730000	**Tjenester tilknyttet forskning og utviklingsarbeid**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for utførte arbeider i forbindelse med grunnforskning, anvendt forskning og eksperimentell utvikling av nye produkter og tjenester. Hovedkriteriet er at FoU skal inneholde et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for utførte arbeider i forbindelse med grunnforskning, anvendt forskning og eksperimentell utvikling av nye produkter og tjenester. Hovedkriteriet er at FoU skal inneholde et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet.
741100	**Juridisk tjenesteyting**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for juridisk rådgivning, representasjon og fullmaktsutøvelse i enhver juridisk og/eller lovfestet prosedyre, utarbeidelse av rettslig dokumentasjon eller hjelpemidler, juridisk sertifisering og deponering og tjenester vedrørende gjeldsoppgjør. **Bøter skal ikke rapporteres.**.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for juridisk rådgivning, representasjon og fullmaktsutøvelse i enhver juridisk og/eller lovfestet prosedyre, utarbeidelse av rettslig dokumentasjon eller hjelpemidler, juridisk sertifisering og deponering og tjenester vedrørende gjeldsoppgjør. **Bøter skal ikke rapporteres.**.
741200	**Regnskaps-, revisjons- og skatterådgivingstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til bokføring, revisjonsarbeid og skatterådgivning i forretningsmessig sammenheng, utarbeidelse av skattedokumentasjon mv.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til bokføring, revisjonsarbeid og skatterådgivning i forretningsmessig sammenheng, utarbeidelse av skattedokumentasjon mv.
741300	**Markeds- og opinionsundersøkelser**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester vedrørende rådgivende, veiledende og utførende bistand knyttet til markedsundersøkelser, telemarketing og meningsmålinger.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester vedrørende rådgivende, veiledende og utførende bistand knyttet til markedsundersøkelser, telemarketing og meningsmålinger.

Forskning og utvikling (FoU) og forretnings-, profesjons- og tekniske tjenester, forts.	
C PA-kode	**Tjenestetype**
741400	**Bedriftsrådgivningstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester tilknyttet rådgivende, veiledende og utførende bistand på områder som bedriftspolicy og strategi, overordnet planlegging og organisasjonsutvikling, ledelsesutvikling, markedsutvikling, personalforvaltning, personalrådgivning og personalutvikling, produksjons- og prosjektledelse, lobbying og PR.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester tilknyttet rådgivende, veiledende og utførende bistand på områder som bedriftspolicy og strategi, overordnet planlegging og organisasjonsutvikling, ledelsesutvikling, markedsutvikling, personalforvaltning, personalrådgivning og personalutvikling, produksjons- og prosjektledelse, lobbying og PR.
742000	**Tekniske konsulenttjenester herunder ingeniør, arkitekt og seismiske tjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder knyttet til arkitekttjenester i forbindelse med by- og regionalplanlegging, planlegging, prosjektering og ledelse knyttet til damanlegg, broer, lufthavner, havneanlegg mv., landmåling, kartografi, produkttesting, produktsertifisering og teknisk inspeksjon, samt seismiske tjenester**. Unntatt er:** ingeniørtjenester knyttet til petroleumsvirksomhet, som føres under CPA-kode 112012 "Andre tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning", og -arkitekt- og ingeniørtjenester bygg og anlegg, som føres under CPA-kode 450001 eller 450002 "Bygge- og anleggstjenester".
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører knyttet til arkitekttjenester i forbindelse med by- og regionalplanlegging, planlegging, prosjektering og ledelse knyttet til damanlegg, broer, lufthavner, havneanlegg mv., landmåling, kartografi, produkttesting, produktsertifisering og teknisk inspeksjon, samt seismiske tjenester**. Unntatt er:** ingeniørtjenester knyttet til petroleumsvirksomhet, som føres under CPA-kode 112012 "Andre tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning", og -arkitekt- og ingeniørtjenester bygg og anlegg, som føres under CPA-kode 450001 eller 450002 "Bygge- og anleggstjenester".
743000	**Teknisk sertifisering, prøving og analyse**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til materialtesting, sikkerhetskontroll, sertifisering, næringsmiddelkontroll m.m. Inkluderer klassifisering og sertifisering av skip, andre transportmidler og anlegg mv.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til materialtesting, sikkerhetskontroll, sertifisering, næringsmiddelkontroll m.m. Inkluderer klassifisering og sertifisering av skip, andre transportmidler og anlegg mv.
744000	**Annonse- og reklametjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester i forbindelse med rådgivende, veiledende og utførende bistand på områder som utvikling, utforming og gjennomføring av reklametiltak og annonsering, medieplanlegging inkl. kjøp og salg av reklameplass, utstillingstjenester fra messearrangører og promotering av produkter. **Unntatt er:** PR-tjenester som føres under CPA-kode 741400 "Bedriftsrådgivningstjenester".
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester i forbindelse med rådgivende, veiledende og utførende bistand på områder som utvikling, utforming og gjennomføring av reklametiltak og annonsering, medieplanlegging inkl. kjøp og salg av reklameplass, utstillingstjenester fra messearrangører og promotering av produkter. **Unntatt er:** PR-tjenester som føres under CPA-kode 741400 "Bedriftsrådgivningstjenester".
745000	**Formidling av utleie og arbeidskraft**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder i forbindelse med privat og offentlig arbeidsformidling
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører i forbindelse med privat og offentlig arbeidsformidling

Forskning og utvikling (FoU) og forretnings-, profesjons- og tekniske tjenester, forts.	
CPA-ode	**Tjenestetype**
746000	**Etterforskning og vakttjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for rådgivende, veiledende og utførende bistand i forbindelse med etterforskning og vakttjenester. **Unntatt er:** Tjenester knyttet til installasjon av alarmsystemer som føres under 450000 "Bygge- og anleggstjenester". Etterforskning tilknyttet forsikring føres under CPA-kode 672000 "Hjelpevirksomhet for forsikring og pensjonsfond".
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for rådgivende, veiledende og utførende bistand i forbindelse med etterforskning og vakttjenester. **Unntatt er:** Tjenester knyttet til installasjon av alarmsystemer som føres under 450000 "Bygge- og anleggstjenester". Etterforskning tilknyttet forsikring føres under CPA-kode 672000 "Hjelpevirksomhet for forsikring og pensjonsfond".
747000	**Rengjøringstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for innvendig rengjøring, skorsteinsfeiing, desinfisering m.m.
	Utgift: Som import føre betalinger til utenlandske leverandører for innvendig rengjøring, skorsteinsfeiing, desinfisering m.m.
748000	**Forretningsmessig tjenesteyting ellers**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for fotografvirksomhet, pakkevirksomhet, kontorservice og oversettingsvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting ikke nevnt annet sted**. Unntatt er:** Drift av databaser som føres under CPA-kode 724000 "Drift av databaser". Regnskapsføring som føres under CPA-kode 741200 "Regnskaps, revisjons og skatterådgivningstjenester".
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for fotografvirksomhet, pakkevirksomhet, kontorservice og oversettingsvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting ikke nevnt annet sted**. Unntatt er:** Drift av databaser som føres under CPA-kode 724000 "Drift av databaser". Regnskapsføring som føres under CPA-kode 741200 "Regnskaps, revisjons og skatterådgivningstjenester".
Andre virksomhetsområder	
900000	**Avfallshåndtering og andre miljøtjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til behandling og lagring av avfall, også radioaktivt avfall, rensing og opprydding etter forurensning (for eksempel. oljeutslipp), forurensningskontroll, overvåking, rådgivning, restaurering av gruver, renovasjon
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til behandling og lagring av avfall, også radioaktivt avfall, rensing og opprydding etter forurensning (for eksempel. oljeutslipp), forurensningskontroll, overvåking, rådgivning, restaurering av gruver, renovasjon
921000	**Film- og videotjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester tilknyttet produksjon av film og video, musikkinnspillinger. Distribusjonsrettigheter for film og provisjoner/godtgjørelser til produsenter, regissører, skuespillere og musikere. **Unntatt er salg/kjøp** av ferdiginnspilte filmer og innspilt musikk.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester tilknyttet produksjon av film og video, musikkinnspillinger. Distribusjonsrettigheter for film og provisjoner/godtgjørelser til produsenter, regissører, skuespillere og musikere. **Unntatt er salg/kjøp** av ferdiginnspilte filmer og innspilt musikk.

Andre virksomhetsområder, forts.	
CPA-kode	**Tjenestetype**
922000	**Radio- og fjernsynstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester tilknyttet produksjon av radio- og TV-program, musikkinnspillinger. Distribusjonsrettigheter for TV-program, inkl. overføringsrettigheter av sports- og kulturarrangement. Provisjoner/godtgjørelser til produsenter, regissører, skuespillere, musikere. **Unntatt er salg/kjøp** av ferdiginnspilt radio og TV-program og innspilt musikk på CD og DVD.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester tilknyttet produksjon av radio- og TV-program, musikkinnspillinger. Distribusjonsrettigheter for TV-program, inkl. overføringsrettigheter av sports- og kulturarrangement. Provisjoner/godtgjørelser til produsenter, regissører, skuespillere, musikere. **Unntatt er salg/kjøp** av ferdiginnspilt radio og TV-program og innspilt musikk på CD og DVD.
923000	**Annen underholdning**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til selvstendig kunstnerisk virksomhet, herunder restaurering av gamle kunstverk. Tjenester knyttet til drift av teatre, konsertsaler, musikkstudioer, fornøyelsesetablissementer, danseskoler, sirkus, dukketeatre m.m. **Unntatt er** lotteri og annen spillevirksomhet, som føres under CPA-kode 927000 "Andre fritidstjenester"
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til selvstendig kunstnerisk virksomhet, herunder restaurering av gamle kunstverk. Tjenester knyttet til drift av teatre, konsertsaler, musikkstudioer, fornøyelsesetablissementer, danseskoler, sirkus, dukketeatre m.m. **Unntatt er** lotteri og annen spillevirksomhet, som føres under CPA-kode 927000 "Andre fritidstjenester"
924000	**Nyhetsbyråtjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester som formidling og levering av nyheter, bilder og artikler til media. Abonnementstjenester til nyhetsbyråer, aviser og online databaser. Journalisters og fotografers freelance virksomhet.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester som formidling og levering av nyheter, bilder og artikler til media. Abonnementstjenester til nyhetsbyråer, aviser og online databaser. Journalisters og fotografers freelance virksomhet.
925000	**Drift av biblioteker, arkiver, museer og andre kulturetablissementer**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til drift av biblioteker og arkiver, museer og vern av historiske steder og bygninger, botaniske og zoologiske hager og naturreservater.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til drift av biblioteker og arkiver, museer og vern av historiske steder og bygninger, botaniske og zoologiske hager og naturreservater.
926000	**Sports- og idrettstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester knyttet til drift av idrettsanlegg og fotballklubber, golfklubber, sjakklubber, skyteklubber, rideskoler, veddeløpsstaller, marinaer og jakt drevet som sport og rekreasjon m.m.
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester knyttet til drift av idrettsanlegg og fotballklubber, golfklubber, sjakklubber, skyteklubber, rideskoler, veddeløpsstaller, marinaer og jakt drevet som sport og rekreasjon m.m.
927000	**Andre fritidstjenester**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for andre fritidstjenester enn de som passer inn under CPA-kodene 921000, 922000, 923000, 924000, 925000 eller 926000
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for andre fritidstjenester enn de som passer inn under CPA-kodene 921000, 922000, 923000, 924000, 925000 eller 926000

Andre virksomhetsområder, forts.	
CPA-kode	**Tjenestetype**
981000	**Ut-/leie av royalties og lisensrettigheter (IT-relaterte lisensavgifter føres på CPA 720000).**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for franchise og salgsrettigheter til et produkt (vare/tjeneste) innenfor et gitt konsept. Andre royalties: Bruk av registrert varemerke, mønsterbeskyttelse. Bruk av immaterielle verdier som patenter, opphavsrett (copyright), industrielle prosesser/design, manuskripter (litteratur, film, musikk). **Unntatt er salg/kjøp** av rettighetene i seg selv og rettigheter for distribusjon av audiovisuelle produkter som føres under "kulturelle tjenester". IT-relaterte lisensavgifter føres på CPA 720000.
	Utgift: Som import føres betalinger til mottatt fra utenlandske leverandører for franchise og salgsrettigheter til et produkt (vare/tjeneste) innenfor et gitt konsept. Andre royalties: Bruk av registrert varemerke, mønsterbeskyttelse. Bruk av immaterielle verdier som patenter, opphavsrett (copyright), industrielle prosesser/design, manuskripter (litteratur, film, musikk). **Unntatt er salg/kjøp** av rettighetene i seg selv og rettigheter for distribusjon av audiovisuelle produkter som føres under "kulturelle tjenester". IT-relaterte lisensavgifter føres på CPA 720000.
989000	**Tjenester ikke nevnt annet sted**
	Inntekt: Som eksport føres inntekt mottatt fra utenlandske kunder for tjenester som ikke faller inn i noen av de andre kodene i dette skjema. **OBS! Ved store beløp på denne posten må det påregnes henvendelser fra SSB om bedre spesifisering. OBS!**
	Utgift: Som import føres betalinger til utenlandske leverandører for tjenester som ikke faller inn i noen av de andre kodene i dette skjema. **OBS! Ved store beløp på denne posten må det påregnes henvendelser fra SSB om bedre spesifisering. OBS!**